

บทวิเคราะห์และสรุปผลการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าทางห้องปฏิบัติการ ประจำเดือนพฤศจิกายน 2563

โดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคเหนือตอนล่าง

รายงานผลการทดสอบตัวอย่างเดือน พฤศจิกายน 2563

จังหวัด	พื้นที่ (ตร.กม.) (x1000)	ประชากร คน (x1000)	ประชากร สุนัข (x1000)	ประชากร สุนัข/ตร. กม.	คน: สุนัข	จำนวนตัวอย่าง สะสม พ.ศ. 2563		จำนวนตัวอย่าง เดือนนี้	
						ตัวอย่าง ที่ตรวจ	ผลบวก	ตัวอย่าง ที่ตรวจ	ผลบวก
กำแพงเพชร	9	729	120	85	6:1	81	0	1	0
ตาก	16	644	36	39	18:1	66	3	0	0
นครสวรรค์	10	1,065	206	111	5:1	139	0	0	0
พิจิตร	5	542	68	120	8:1	85	0	2	0
พิษณุโลก	11	865	102	80	8:1	78	1	7	0
เพชรบูรณ์	13	995	106	79	9:1	111	0	1	0
สุโขทัย	7	599	107	91	6:1	93	0	0	0
อุตรดิตถ์	8	457	74	58	6:1	83	0	0	0
อุทัยธานี	7	330	92	49	4:1	63	1	0	0
		รวม				799	5	11	

1. สถานการณ์การเกิดโรค

1. ประจำเดือนพฤศจิกายน

ในเดือนพฤศจิกายน 2563 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคเหนือตอนล่าง ตรวจโรคพิษสุนัขบ้าทั้งหมด 11 ตัวอย่าง เป็นสุนัข 7 ตัวอย่าง และแมว 4 ตัวอย่าง ผลการตรวจพบว่าทุกตัวอย่างให้ผลลบต่อการตรวจหาเชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้า (ภาพที่ 1)

2. ผลการตรวจสะสม

จากข้อมูลผลการตรวจโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 6 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 30 พฤศจิกายน 2563 มีตัวอย่างทั้งหมด 799 ตัวอย่าง พบผลบวกทั้งหมด 5 ตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดตาก 3 ตัวอย่าง พิษณุโลก 1 ตัวอย่าง และอุทัยธานี 1 ตัวอย่าง เป็นสุนัข 3 ตัวอย่าง และแมว 2 ตัวอย่าง

2. การดำเนินการ

การดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับโรคพิษสุนัขบ้าในเดือนพฤศจิกายน มี 2 โครงการ คือ โครงการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ประชาชน มีจังหวัดที่ดำเนินการ คือ จังหวัดพิจิตร จัดกิจกรรมในวันที่ 18 พ.ย. 63 ณ วัดหนองยาง อ. วังทรายพูน ออกหน่วยผ่าตัดทำหมันสุนัข แมว และบริการรักษาสัตว์ป่วย การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า นิทรรศการวิชาการเลี้ยงปศุสัตว์ บริการให้ความรู้ คำแนะนำด้านการเลี้ยงสัตว์ การดูแลสุขภาพสัตว์

พร้อมทั้งแจกเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์และเอกสารคู่มือการเลี้ยงสัตว์ และโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี มีจังหวัดที่ดำเนินการ คือ จังหวัดอุทัยธานี โดยจัดกิจกรรมในวันที่ 25 พ.ย. 63 ณ วัดศาลานาราม อ.บ้านไร่ มีการออกหน่วยผ่าตัดทำหมันสุนัข แมวด้วยโอกาส การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า จัดนิทรรศการให้ความรู้ในการเลี้ยงสัตว์ พร้อมทั้งแจกเอกสารการเลี้ยงสัตว์ และเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์

3. บทวิเคราะห์

ปัจจุบันสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างมีอัตราการเกิดต่ำ ไม่พบรายงานการเกิดโรคมาเป็นระยะ 7 เดือน พบสัตว์ที่ให้ผลบวกต่อโรคพิษสุนัขบ้า ร้อยละ 0.62 (5/799) เมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของประเทศไทย พ.ศ. 2563 ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2563 พบผลบวก ร้อยละ 3.29 (214/6,490) หน่วยงานปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานปศุสัตว์เขต 6 ในหลายจังหวัดได้ออกหน่วยบริการผ่าตัดทำหมันสุนัข แมวเพื่อลดจำนวนประชากรสัตว์ ลดความเสี่ยงการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่โดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ เพื่อเป็นการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค พร้อมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนทุกคนได้เข้าถึงความร้ายแรงของโรคนี้เนื่องจากเป็นโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน ผู้ที่ติดเชื้อหากแสดงอาการแล้วต้องเสียชีวิตทุกราย และโรคนี้สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน แต่ต้องฉีดจนครบชุดตามที่แพทย์ผู้ให้ ดังนั้นการป้องกันไม่ให้เกิดโรคจึงเป็นสิ่งสำคัญ และเพื่อมุ่งเน้นให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไป ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ส่วนงานด้านชั้นสูตรโรคพิษสุนัขบ้าของ ศวพ. ใช้วิธีการตรวจหาแอนติเจนด้วยวิธีย้อมด้วยแอนติบอดีเรืองแสง (Direct Fluorescent Rabies Antibody Test : DFA) ยังได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO/IEC 17025: 2017 ในอนาคตมีแผนการขยายขอบข่ายการตรวจโดยวิธี real time PCR ซึ่งจะใช้ประกอบการวินิจฉัย ให้ได้ผลแม่นยำ และสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 1 ตำบลที่ส่งตัวอย่างตรวจโรคพิษสุนัขบ้า พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง เดือนพฤศจิกายน 2563

